

*Analys av
allsvenska klubbarnas
ekonomi 2009*

**Svenska Fotbollförbundet
Kjell Sahlström**

Innehåll

	Sida
Sammanfattning	3
Inledning	5
Klubbarnas resultat	5
Klubbarnas intäkter	8
Klubbarnas kostnader	13
Klubbarnas spelartransfers och spelarvärden i balansräkningen	17
Klubbarnas egna kapital och soliditet	19
Elitlicensen i korthet	20
Klubbarnas egna kapital och redovisade resultat	21
Klubbarnas konsolideringsgrad	22
Klubbarnas balanslikviditet och likvida medel	23
Samband mellan klubbarnas kostnader och tabellposition 2009	24
Bolagiseringstrender	25
Översiktlig internationell jämförelse avseende år 2008	26

Analys av de allsvenska klubbarnas ekonomi 2009

Sammanfattning

Resultatet för de allsvenska klubbarna år 2009 uppgick till – 6,8 mkr inklusive spelaromsättning, finansiella poster, extraordinära poster, bokslutsdispositioner och skatt (2008: + 8,2 mkr).

Klubbarnas samlade resultat exklusive spelaromsättning visade år 2009 ett underskott – 115,3 mkr (2008: - 76,2 mkr).

Spelaromsättningsnettot uppgick år 2009 till + 108,5 mkr (inklusive inhyrning och uthyrning). De allsvenska klubbarnas roll som underleverantör av spelare till andra ligor i Europa är numera en viktig del i finansieringen av verksamheten, vilket ställer krav på en bra talangutvecklingsverksamhet. Nedgången i världsekonomin har hittills inte påverkat spelaromsättningsnettot på något ekonomiskt negativt sätt.

Åtta klubbar redovisade överskott och åtta klubbar redovisade underskott år 2009. Kalmar FF redovisade det största överskottet år 2009, + 25,4 mkr, följt av IFK Göteborg + 12,9 mkr. Djurgården redovisade det största underskottet, -16,1 mkr följt av Halmstads BK -9,9 mkr.

Den miljardvall i omsättning som de allsvenska klubbarna passerade år 2007 har klubbarna även år 2009 med god marginal överskridit. Omsättningen uppgick sammantaget år 2009 till 1,2 miljarder kronor, efter att ha ökat med 10 % år 2009.

Den genomsnittliga intäkten per klubb uppgick till 74,4 mkr (2008: 67,9 mkr). Spridningen i omsättning mellan klubbarna är dock stor, från Trelleborgs FF:s 25,2 mkr till Malmö FF:s 185,6 mkr. Den skiktning som under tidigare år har noterats förefaller att bestå såtillvida att nio klubbar (inklusive BK Häcken och dess Gothia Cup) redovisade en omsättning över 71,5 mkr, och sju klubbar redovisade en omsättning mellan 25,2 mkr och 48,0 mkr.

De totala kostnaderna för klubbarna ökade med 11 %, eller 117,9 mkr jämfört med föregående år, och uppgick år 2009 till 1.198,4 mkr.

Den genomsnittliga kostnaden per klubb uppgick till 74,9 mkr (2008: 67,5 mkr).

De samlade personalkostnadernas andel av de totala intäkterna, exklusive intäkter från spelarförsäljningar, uppgick till 61 %, vilket är under den nivå på 70 % som UEFA inför framtiden talar om som en nivå varje klubb borde ha som mål att inte överskrida för att inte riskexponeringen ska bli för stor. Spridningen är dock stor, för fem klubbar är detta nyckeltal mellan 77 % och 90 %.

Den genomsnittliga spelarlönen uppgick till 61.372 kr/månad vid 12 månaders anställning och antaget 24 spelare i snitt per allsvensk spelartrupp (2008: 58.073 kr)

Finansiellt redovisade föreningarna i Allsvenskan år 2009 ett samlat eget kapital uppgående till + 365,1 mkr (2008: + 306,7 mkr). De allsvenska klubbarnas soliditet uppgick 31 december 2009 till 32 % (2008: 39 %).

Malmö FF som de senaste åren varit Sveriges rikaste förening är det fortfarande, och hade ett eget kapital den 31 december 2009 som uppgick till + 111,2 mkr.

Samtliga allsvenska klubbar redovisade positivt eget kapital, vilket innebär att detta elitlicenskrav därmed uppfyllts.

De allsvenska klubbarnas sammantagna konsolideringsgrad, mätt som eget kapital/totala personalkostnader, uppgick till 60 %, vilket är över nivån på 50 % som innebär att det egna kapitalet motsvarar ett halvårs personalkostnader. Spridningen mellan klubbarna är dock mycket stor, 10 klubbar når ej upp till 50 %-nivån.

Klubbarnas sammantagna balanslikviditet (omsättningstillgångar/kortfristiga skulder) uppgick per 31 december 2009 till 1,2, vilket kan anses vara en god likviditet. Spridningen är dock stor, mellan Kalmar FF:s 5,6 till GAIS 0,3. En gammal tumregel säger att detta nyckeltal bör vara minst 1,0.

Störst kassa hade BK Häcken och Kalmar FF, båda närmare 36 mkr, följt av IFK Göteborg närmare 27 mkr.

Utifrån en översiktlig internationell jämförelse, baserad på uppgifter från UEFA avseende år 2008, kan konstateras att den 21:a plats som de svenska klubbarna hade på UEFA-rankingen år 2008/2009 är ungefär vad man kan förvänta sig vid de genomsnittliga intäkter de har, och att de svenska klubbarna sannolikt måste öka sina intäkter högst väsentligt för att nå en UEFA-ranking kring plats 15. Det kan därför kanske finnas anledning att närmare studera hur andra länder med jämförbara förutsättningar arbetar för att nå intäktsnivåer som är högre än vad som uppnås i Allsvenskan.

Uppgifterna från UEFA visar också att spridningen av intäkterna mellan klubbarna i Allsvenskan år 2008 var tredje lägst av alla förstadivisioner inom UEFA. Fördelen med denna Allsvenskans position är att förutsättningarna därmed är goda att Allsvenskan kan vara en jämn och spännande serie. Men kanske måste man då också, tillsvidare i alla fall, ha en realistisk förväntan vid de svenska klubbarnas deltagande i UEFA:s klubbmästerskap? Och frågan är också vad man skall sträva mot. Det kan vara svårt att uppnå både en jämn Allsvenska och internationella framgångar för klubbarna i ett litet land som Sverige.

Inslagen av bolagiseringar i olika former är numera en naturlig del i verksamheten, där det förekommer såväl bolagiseringar av hela elitverksamheter (Idrotts AB), som bolagisering av delar av verksamheter i syfte att både stärka balansräkningar och renodla verksamheterna, men även att hitta samverkansformer mellan den ideella föreningen och bolag så att olika intressen kan tillvaratas optimalt, och risker hanteras på ett för klubbarna väl avvägt sätt. I 2009 års Allsvenska deltog fem sk Idrotts AB; AIK Fotboll AB, Djurgårdens Elitfotboll AB, Hammarby Fotboll AB, Örgryte Fotboll AB samt ÖSK Elitfotboll AB. Eventuella kommande förändrade förutsättningar inom skatteområdet för ideella föreningar kan komma att driva på utvecklingen mot en högre grad av bolagisering av elitverksamheten. Hittills har dock att inte valet att driva verksamhet i bolagsform lett till ett påtagligt bättre tillvaratagande av klubbarnas varumärken kommersiellt så att intäkterna ökats något betydligt, vilket man skulle kunna tänka sig då nya typer av intäkter lättare kan hanteras skattemässigt i bolagsform.

Idrottsverksamhets särart är att man i verksamheten har att arbeta parallellt med såväl verksamhetsmål i form av sportsliga elitmål och sociala idrottsliga breddmål, som ekonomiska mål. På lång sikt är dock uppfyllandena av alla målen varandras förutsättningar. Det kan därför sägas vara svårare att driva en elitklubb än ett normalt företag, där målet ju är ekonomiskt och medlet för att uppnå det är verksamheten.

Avslutningsvis kan sägas att ordet ekonomi ju per definition är förmågan att kunna hushålla med resurser, varför det därför borde finnas anledning att studera arbetssätten i de klubbar med tabellplaceringar som är högre än deras rangordning utifrån kostnader, för att förhoppningsvis kunna ta till sig något. I synnerhet i de fall det upprepas under flera år.

Svenska Fotbollförbundet
Kjell Sahlström

Inledning

Svenska Fotbollförbundet har kartlagt det ekonomiska utfallet i de allsvenska klubbarnas för år 2009. Kartläggningen bygger på uppgifter inrapporterade av de allsvenska klubbarna samt deras årsredovisningar, som är upprättade enligt Årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens Allmänna Råd, eller IFRS. I båda fallen följer årsredovisningarna också Svenska Fotbollförbundets Anvisningar till elitlicensens ekonomikriterier och Svenska Fotbollförbundets UEFA Klubblicensmanual. Samtliga årsredovisningar är reviderade av auktoriserade eller godkända revisorer.

Observera att Allsvenskan åren 2008 och 2009 innehöll 16 klubbar. Tidigare år i denna rapport innehåller rapporten 14 klubbar, vilket måste hållas i minne vid alla jämförelser mellan åren. Ökningen antal klubbar var således 14,3 % år 2008.

Obs! Samtliga belopp i tabeller nedan i mkr om ej annat anges.

De allsvenska klubbarnas resultat

De Allsvenskan klubbarna redovisade år 2009 sammantaget ett underskott uppgående till - 6,8 mkr (2008: + 8,2 mkr). I detta resultat ingår ett överskott från spelaromsättning (spelarförsäljningar och spelaruthyrning minus såväl direkt kostnadsförda spelarförvärv som avskrivningar balanserade spelarförvärv samt spelarinhyrning) på 108,5 mkr (2008: + 84,4 mkr).

År 2009 deltog ingen klubb i Champions League (C.L), vilket heller inte någon gjorde åren 2001 – 2008. Detta innebär att Champions League inte påverkat det ekonomiska resultatet för de Allsvenska klubbarna under de senaste nio åren.

Resultatet exklusive spelaromsättning redovisade år 2009 ett underskott -115,3 mkr (2008 -76,2 mkr), vilket är en försämring med 39,1 mkr jämfört med år 2008, då försämringen var 37,2 mkr jämfört med år 2007.

Resultatets beståndsdelar 2009, mkr

	<u>2009</u>	<u>2008</u>	<u>2007</u>
Driftresultat	- 117,6	- 71,7	- 29,2
Spelaromsättning	+ 108,5	+ 84,4	+ 138,7
Finansnetto	+ 0,4	+ 6,0	- 0,2
Resultat före extraord & bokslutsdispositioner	- 8,7	+ 18,7	+ 109,3
Extraordinära poster & bokslutsdispositioner	+ 0,2	- 8,3	-9,5
Inkomstskatt	+ 1,7	- 2,2	- 0,1
Redovisat resultat	- 6,8	+ 8,2	+ 99,7

Tabell 1

Av de 16 Allsvenska klubbarna redovisade 8 klubbar överskott och 8 klubbar underskott 2009. Föregående år redovisade 11 klubbar överskott och 5 klubbar underskott.

Såväl resultat som driftsresultat varierar kraftigt mellan klubbarna. Av tabell 2 framgår respektive resultat per klubb. I driftresultatet är spelaromsättningsnetto, räntenetto och dispositioner exkluderade. I spelaromsättningsnetto ingår i resultaträkningen redovisade spelarförsäljningar och spelarköp, avskrivningar avseende balanserade utgifter för spelarförvärv samt spelaruthyrning och spelarinhyrning, se vidare nedan.

Resultat per allsvensk klubb 2009, mkr

		Redovisat resultat	Drift- resultat	Spelarom- sättning	Finans- Netto	E o poster samt bokslidisp &skatt
Kalmar FF	1)	+ 25,4	-4,4	+ 29,0	+ 0,8	
IFK Göteborg	2)	+ 12,9	- 2,0	+ 18,8	- 0,2	-3,7
Malmö FF	3)	+ 5,1	- 32,7	+ 35,3	+ 0,5	+ 2,0
BK Häcken	4)	+ 5,0	+ 5,7	- 1,5	+ 0,8	
IF Elfsborg	5)	+ 1,9	+ 7,1	-5,3	+ 0,1	
Örebro	6)	+ 1,3	+ 4,6	- 1,5	+ 0,2	- 2,0
Gefle IF FF	7)	+ 1,0	- 6,8	+ 7,7	+ 0,1	
Hammarby	8)	+ 0,5	- 12,9	+ 12,9	-0,2	+ 0,7
Örgryte	9)	-2,5	-10,1	+ 7,9	-0,3	
IF Brommapojkarna	10)	-5,7	-10,3	+4,4	+ 0,2	
Trelleborgs FF	11)	- 6,2	- 6,6	+ 0,5	- 0,1	
AIK	12)	-6,3	- 0,3	-5,3	-0,7	
GAIS	13)	- 6,3	- 4,7	- 1,1	- 0,5	
Helsingborgs IF	14)	-6,9	-11,7	+5,3	-0,5	
Halmstads BK	15)	-9,9	-16,2	+ 1,2	+ 0,2	+ 4,9
Djurgården	16)	- 16,1	- 16,3	+0,2	+/- 0,0	
* Allsvenskan totalt		-6,8	- 117,6	+ 108,5	+ 0,4	+ 1,9

Tabell 2

De redovisade resultaten avser för flersektionsklubbar fotbollsverksamheten, och för koncerner, i förekommande fall, de delar av koncernerna som avser fotbollsverksamhet.

Detta innebär att resultaten avser följande:

- 1) Kalmar FF i sin helhet (ensektionsförening)
- 2) IFK Göteborgs fotbollsverksamhet med koncernredovisning
- 3) Malmö FF i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 4) BK Häcken i sin helhet (ensektionsförening)
- 5) IF Elfsborg i sin helhet (ensektionsförening)
- 6) ÖSK Elitfotboll AB i sin helhet
- 7) Gefle IF FF(ensektionsförening)
- 8) Hammarby Fotboll AB i sin helhet med koncernredovisning
- 9) Örgryte Fotboll AB i sin helhet
- 10) IF Brommapojkarna i sin helhet (ensektionsförening)
- 11) Trelleborgs FF i sin helhet (ensektionsförening)
- 12) AIK Fotboll AB i sin helhet med koncernredovisning
- 13) GAIS´ fotbollsverksamhet med koncernredovisning (flersektionsförening)
- 14) Helsingborgs IF i sin helhet med koncernredovisning (ensektionsförening)
- 15) Halmstads BK i sin helhet (ensektionsförening)
- 16) Djurgårdens Elitfotboll AB i sin helhet med koncernredovisning

Det största överskottet 2008 redovisade Kalmar FF med 25,4 mkr, vilket helt var tack vare spelaromsättningsnetto + 29,0 mkr. Själva driftsresultatet för Kalmar FF uppgick till - 4,4 mkr. Noteras kan att de två föregående åren redovisade Kalmar FF det näst största överskottet i Allsvenskan med + 14,8 mkr respektive + 23,2 mkr.

Det nästa största överskottet år 2009 redovisade IFK Göteborg, med + 12,9 mkr, varav + 18,8 mkr var resultat från spelaromsättningsnetto.

IF Elfsborg redovisade det högsta driftsresultatet, + 7,1 mkr, närmast följt av BK Häcken med + 5,7 mkr och Örebro med + 4,6 mkr. I IF Elfsborgs driftsresultat ingår ett överskott från UEFA-spelet med 4,6 mkr. I BK Häckens överskott ingår Gothia Cup med + 9,0 mkr.

Malmö FF redovisade det största driftsunderskottet, -32,7 mkr, närmast följt av Djurgården - 16,3 mkr, Halmstads BK - 16,2 mkr, Hammarby -12,9 mkr, Helsingborgs IF - 11,7 mkr, IF Brommapojkarna - 10,3 mkr och Örgryte - 10,1 mkr.

Malmö FF har tack vare spelaromsättningsnettot + 35,3 mkr med råge kunnat kompensera driftsunderskottet. Hammarby har genom spelaromsättningsnettot + 12,9 mkr helt kompenserat detta. Helsingborgs IF, IF Brommapojkarna och Örgryte har delvis kunnat kompensera genom spelaromsättningsnetton, men för Djurgården och Halmstads BK de slår det negativa driftsresultatet igenom nästan helt på resultatet.

Djurgården redovisade det sämsta ekonomiska resultatet, - 16,1 mkr. Övriga klubbar som redovisade negativa resultat var Halmstads BK med -9,9 mkr, Helsingborgs IF med -6,9 mkr, GAIS med -6,3 mkr, AIK med - 6,3 mkr, Trelleborgs FF med -6,2 mkr, IF Brommapojkarna med -5,7 mkr och Örgryte -2,5 mkr.

Djurgårdens stora negativa driftsresultat är särskilt oroande då man redan år 2008 redovisade ett stort negativt driftsresultat och man under år 2009 erhållit aktieägartillskott uppgående till 15 mkr, se vidare avsnittet Allsvenska klubbarnas egna kapital, soliditet och likviditet på sidan 18 och följande.

Extraordinära poster samt bokslutsdispositioner och skatt hos Halmstads BK avser återföring av tidigare överavskrivningar avseende balanserade utgifter för spelarförvärv. För Malmö FF avser dennas post värdet av underskottsavdrag i dotterbolag, för Örebro avser denna post skatt 1 mkr och 1 mkr i ökning av periodiseringsfond, samt för IFK Göteborg avser denna post reservationer och avsättningar vid bokslutsarbetet.

Se vidare nedan avsnitt om Eget kapital, soliditet och likviditet i klubbarna.

De allsvenska klubbarnas intäkter

De allsvenska klubbarnas intäkter (exklusive ränte- och andra kapitalintäkter samt extraordinära intäkter) ligger 2009 kvar över den miljardvall som passerades år 2007 och även uppnåddes år 2008 genom att de år 2009 uppgick till 1.187 mkr (2008: 1.074 mkr), vilket var en ökning med 113 mkr, eller 10,5 % jämfört med år 2008.

Allsvenska föreningarnas totala intäkter åren 2000 – 2009, mkr

	<u>2000</u>	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>
Drift	382	500	518	549	595	611	785	803	885	997
Champions league	52	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Spelarförsäljning	95	166	58	66	64	135	141	208	189	190
* Totalt	529	666	576	615	659	746	926	1.011	1.074	1.187
* Genomsnitt/förening	37,8	47,6	41,1	43,9	47,1	53,2	66,1	72,2	67,1	74,2
* Drift i % av totalt	72 %	75 %	90 %	89 %	90 %	82 %	85 %	79 %	82 %	84 %
* Tillväxttakt totalt %	14 %	26 %	-13 %	-7 %	7 %	13 %	24 %	9 %	6 %	11 %
* Tillväxttakt just för samma antal klubbar	14 %	26 %	-13 %	-7 %	7 %	13 %	24 %	9 %	-7 %	11 %

Tabell 3

Observera att antalet klubbar i Allsvenskan ökade år 2008 med 14,3 %, eller två klubbar till 16 klubbar.

Av driftsintäkternas ökning utgjorde den av BK Häcken arrangerade Gothia Cup cirka 56 mkr. Om man exkluderar dessa 56 mkr, därför att BK Häcken inte spelade i Allsvenskan år 2008, uppgick driftsintäktsökningen till 57 mkr, eller 6,3 %.

Intäkterna från driften av verksamheten (exklusive C.L. och spelarförsäljningar) har för åren från och med år 2002 uppgått till 80-90 % av de totala intäkterna.

Driftsintäkternas högre andel av de totala intäkterna under de senaste åtta åren förklaras till viss del av att ingen svensk klubb deltagit i Champions League under de nio senaste åren. Under åren 2001 fick dessutom förhållandevis höga intäkter från spelarförsäljningar effekten att driftsintäkternas andel av de totala intäkterna blev lägre i förhållande till de övriga åren. Vad som kan betraktas som normala respektive onormala intäkter från spelarförsäljningar kan naturligtvis på en aggregerade nivå för hela allsvenskan diskuteras, och ändras säkert över tiden. Var och en inser ju vad försämrade förutsättningar avseende intäkter från spelarförsäljningar skulle innebära om dessa utgör cirka 15-20 % av allsvenskans intäkter. Se vidare avsnittet Spelartransfers på sidan 17.

Beroendet av spel i C.L är idag helt eliminerat då ingen klubb deltagit under de senaste nio åren och de allsvenska klubbarna anpassat sina ekonomier efter detta och aldrig skulle komma på tanken att budgetera kostnader utifrån förutsättningen att man via kvalificeringsmatcher skulle komma att delta i Champions League.

Beroendet av spelarförsäljningar har dock ökat under de senaste åren.

Vid jämförelser av intäkterna från spelarförsäljningar bör man för övrigt även ta hänsyn till redovisat resultat ovan och det faktum att en stor del av kostnaderna i

spelaromsättningen är ersättningsspelare för dem som sålts, varför man bör tänka lite i nettotermer vid analysen av spelaromsättningsintäkter. Se vidare sidan 17.

Det verkar med ovanstående som bakgrund som att de allsvenska klubbarna alltmer övergått från att vara klubbar som är internationellt konkurrenskraftiga till att vara klubbar som är underleverantörer av spelare till andra ligor i Europa.

Tillväxttakten, här mätt som de totala intäkternas ökning, varierar mellan åren beroende av spel i C.L (tyvärr under senare år inte så vanligt förekommande) och enstaka större spelarförsäljningar till utländsk storklubbar, samt TV-avtalet år 2006 som momentant höjde intäkterna till en ny nivå, där de kommer att ligga fast t.o.m. år 2010.

Den totala tillväxttakten under de senaste 10 åren har varit 156 % (de totala intäkterna år 1999 var 465 mkr), eller årligen i genomsnitt sedan år 2000 10 %. Om man beaktar att Allsvenskan år 2008 ökade med två klubbar till 16 klubbar, blir tillväxten i snitt per klubb 124 %, eller årligen i genomsnitt sedan år 1999 8,5 %.

Intäktsjämförelse mellan åren 2009 och 2008, mkr

I denna jämförelse inkluderas också ränteintäkter och andra kapitalintäkter

	<u>2009</u>	<u>Andel</u>	<u>2008</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändring</u>	<u>Förändr mkr</u>
Publik- och övr matchintäkter	275,9	23 %	238,2	22 %	+ 16 %	+ 37,7
Reklam & sponsring	322,5	27 %	329,3	30 %	-2 %	-6,8
Tips- och mediamedel	171,7	15 %	172,8	16 %	-1 %	-1,1
UEFA-cupspel	17,8	1 %	14,8	1 %	+ 20 %	+ 3,0
Bidrag	21,8	2 %	27,5	3 %	-20 %	-5,7
Gothia Cup	56,0	5 %	0,0	0 %		+ 56,0
Övriga egna arrangemang	20,8	2 %	17,0	2 %	+ 22 %	+ 3,8
Övrigt	109,7	9 %	85,7	8 %	+ 28 %	+ 24,0
* Summa drift exkl C.L.	996,2	84 %	885,3	82 %	+ 12 %	+ 110,9
Champions League	0,0		0,0			
Spelarförsäljning & uthyrning	190,4	16 %	189,4	17 %	+ 1 %	+ 1,0
* Totalt exkl finans. intäkter	1.186,6	100 %	1.074,7	99 %	+ 10 %	+ 111,9
Finansiella intäkter	4,9	0 %	12,4	1 %	-60 %	-7,5
** Totalt inkl finans. Intäkter	1.191,5	100 %	1.087,1	100 %	+ 10 %	+ 104,4

Tabell 4

Den största ökningen i kronor svarade publik- och övriga matchintäkter för, med 37,7 mkr.

Tips- och mediamedel inkluderar alla de ersättningar avseende allsvenskt och svenskt cupspel som föreningarna får dels via Svensk Elitfotboll (SEF), från Svenska Spel, TV och gemensamma marknadsprojekt, och dels via Svenska Fotbollförbundet avseende Tipselitmedel.

Av spelarförsäljningarna 190,4 mkr härrör 57 %, eller 108,9 mkr från Malmö FF, Kalmar FF och IFK Göteborg. Intäktsnivån från spelarförsäljningar har under år 2009 legat kvar på en hög nivå.

Som redan omnämnts ovan bör utvecklingen av intäkterna från spelarförsäljningar ses tillsammans med utvecklingen av kostnaderna för spelarförvärv då det ibland kan röra sig om nödvändiga ersättningsförvärv vid en spelarförsäljning.

Den omläggning av strategin som under mitten av 2000-talets första decennium gjordes i många klubbar genom att man inte längre kalkylerade med netton från internationella spelarförsäljningar för att finansiera den löpande driften av verksamheten, ser ut att för vissa klubbar övergivits, vilket ökat beroendet av intäkter från spelarförsäljningar och som följd av detta ökat de finansiella riskerna i dessa klubbar.

Eventuellt kan i vissa fall intäkter från internationella större spelarförsäljningar använts för att finansiera öronmärkta satsningar av engångskaraktär inom ramen för driftsresultatet, vilket i så fall minskar den långsiktiga finansiella risken.

Det allsvenska publiksnittet uppgick till 7.953 åskådare per match, vilket är i snitt 166 åskådare högre än under föregående år. Det förbättrade genomsnittliga åskådarentalet beror nästan uteslutande av att AIK, IFK Göteborg och IF Elfsborg, som spelar på förhållandevis stora arenor länge var med i den allsvenska guldstriden, samt av den nya arenan Swedbank Stadion i Malmö på vilken Malmö FF ökade sitt publiksnitt med 32 %. Att publikökningen med denna bakgrund inte blev högre beror på att publikantalet för så gott som övriga klubbar utvecklats negativt eller varit på en oförändrad nivå år 2009.

I sammanhanget bör också noteras att publiksnittet i Superettan under år 2009 ökade med 344 åskådare per match till 1.901 åskådare, då upp- och nedflyttningar av klubbar mellan Allsvenskan och Superettan i viss mån kan påverka respektive series publikantal.

Publikintäkternas ökning jämfört med år 2008 med 37,7 mkr, eller cirka 16 %, då totalt antalet åskådare bara ökat med 2 %, kan förklaras dels av högre biljettpriiser och ökade kringintäkter på matcherna, bl.a. till följd av högre komfort och bättre utbud i nya arenor, dels av hur mycket som säsongskortsinnehavare faktiskt besökt arenorna på matcherna.

**Intäkter per klubb inklusive finansiella intäkter 2009 & 2008
inklusive & exklusive spelarförsäljningar, mkr.**

	År 2009	År 2009	År 2008	År 2008
	Intäkter inkl	Intäkter exkl	Intäkter inkl	Intäkter exkl
	<u>Spelarförsäljn</u>	<u>spelarförsäljn</u>	<u>Spelarförsäljn</u>	<u>spelarförsäljn</u>
Malmö FF	185,6	136,3	114,0	90,5
IFK Göteborg	118,7	90,6	74,3	72,3
AIK	109,7	108,8	104,1	97,6
BK Häcken	96,8	94,0	Superettan	Superettan
IF Elfsborg	91,0	86,4	81,6	73,1
Hammarby	87,7	68,2	97,7	70,3
Kalmar FF	78,7	46,9	62,1	54,2
Helsingborgs IF	74,2	65,8	106,3	78,2
Djurgården	71,5	67,9	96,2	71,7
Örebro	48,0	48,0	51,7	50,8
IF Brommapojkarna	43,8	39,1	Superettan	Superettan
Örgryte	43,5	32,4	Superettan	Superettan
Halmstads BK	41,6	37,0	74,9	40,2
GAIS	41,6	34,3	42,7	30,8
Gefle IF FF	33,9	24,9	34,2	25,5
Trelleborgs FF	25,2	20,5	24,0	22,6
GIF Sundsvall	Superettan	Superettan	51,4	48,4
IFK Norrköping FK	Superettan	Superettan	47,4	47,2
Ljungkile SK	Superettan	Superettan	24,5	24,3
* Allsvenskan totalt	1.191,5	1.001,1	1.087,1	897,7

Tabell 5

Malmö FF redovisar år 2009 de högsta intäkterna med 185,6 mkr, följt av IFK Göteborg med 118,7 mkr, och AIK med 109,1 mkr. Malmö FF var även året innan den klubb som hade de högsta intäkterna. Malmö FF är år 2009 även den klubb som har högst intäkter exklusive spelarförsäljningar, 136,3 mkr, vilket innebär att AIK tappat den toppositionen från året innan. Förklaringen till att Malmö FF gått förbi AIK är främst den nya arenan Swedbank Stadion som skapat nya intäktsmöjligheter. Jämför dock även i avsnittet nedan angående kostnader matchkostnadernas utveckling, vilka också ökat för Malmö FF.

AIK har i flera år i följd haft en hög position beträffande intäkterna exklusive spelarförsäljningar, vilket kan anses bero på att AIK är den klubb som spelar sina matcher på den största arenan, vilket i kombination med att klubben har många supporters inneburit såväl högre publiksiffror som högre publikintäkter än andra klubbar.

Under år 2009 har skillnaderna mellan klubbarnas intäkter ökat något. I fjol var skillnaden mellan den klubb som hade högst intäkter och den som hade lägst intäkter fem gånger.

Malmö FF:s intäkter var år 2009 drygt sju gånger högre än Trelleborgs FF:s.

De totala intäkterna för de fyra klubbar som hade högst intäkter år 2009 uppgick till 510,8 mkr, vilket är 42,9 % av samtliga allsvenska klubbars intäkter. År 2008 var de totala intäkterna för de fyra klubbar som hade högst intäkter 422,1 mkr, eller 38,8 % av samtliga allsvenska klubbars intäkter.

Det bör noteras att BK Häckens intäkter av Gothia Cup uppgick till 63 mkr år 2009 och att BK Häcken inte spelade i Allsvenskan år 2008. Om man därför väljer att

exkludera dessa intäkter och därför väljer att ta med klubben med de femte högsta intäkterna i jämförelsen har andelen av dessa klubbars intäkter ökat till 42,4 % av samtliga allsvenska klubbars intäkter år 2009.

Man kan med ovanstående som grund konstatera att det fortfarande är samma sju klubbar som har högst omsättning exklusive spelarförsäljningar (om man korrigerar för Gothia Cup). Deras omsättning exklusive spelaromsättning uppgick år 2009 till mellan 65,8 och 136,3 mkr. Föregående år var spannet för dessa sju klubbar mellan 70,3 mkr och 96,7 mkr. För dessa sju klubbar har skillnaderna mellan dem således ökat, där i första hand Malmö FF ökat dessa intäkter högst väsentligt till följd av sin nya arena, men även de under år 2009 allsvenska topplagen AIK och IFK Göteborg dragit ifrån de övriga klubbarna.

Det bör också noteras att det finns intäkter i Djurgårdens Elitfotboll AB:s moderbolag Djurgårdens IF FF uppgående till 13,5 mkr som inte ingår i Djurgårdens redovisade intäkter. Om dessa räknades med skulle Djurgården avancera från nionde till sjundeplats när det gäller de totala intäkterna.

Gefle IF FF nådde bara 24,9 mkr i intäkter exklusive spelaromsättning, men är ändå en etablerad Allsvensk klubb genom att ha spelat fem säsonger i rad i Allsvenskan.

Hur höga intäkter som krävs för att etablera sig på riktigt inom den europeiska klubb fotbollen kan ingen med säkerhet naturligtvis svara på. Under år 2009 nådde IF Elfsborg längst av de svenska klubbarna genom sin play-offmatch mot Lazio om spel i UEFA Europa League, där man blev utslagna.

Efter det goda året 2007, då hela fem svenska klubbar deltog i UEFA-cupens omgång 1, varvid IF Elfsborg och Helsingborgs IF kvalificerade sig därifrån till deltagande i UEFA-cupens gruppspel, varifrån Helsingborgs IF lyckades att kvalificerade sig för sextondelsfinal, känns det som att avståndet till UEFA Europa League (f d UEFA-Cupen) har ökat. För att inte tala om avståndet till UEFA Champions League, där Sverige inte haft deltagare sen år 2000. Förmodligen krävs det helt andra intäkter för att kunna spela på nivån UEFA Europa League och UEFA Champions League.

Men kanske är det trots detta inte alltid bara pengarna som styr vilka klubbar som når de sportsliga framgångarna, utan även andra faktorer som avgör framgångarna ute på planen, även om rejäla intäkter givetvis underlättar om man vill nå sportsliga framgångar givet att allt annat i förutsättningar är lika.

Kännetecknande för klubbarna på den omsättningsmässigt (exklusive spelarförsäljningar) övre halvan är dels att de är från större städer eller regioner, där intäktspotentialen är större, t ex är tre av klubbarna från Stockholm och en från Göteborg, och en från Malmö FF, en från Helsingborg och en från Borås, samt en från Kalmar. Dessa klubbar deltar också oftare i UEFA:s klubb tävlingar, och som en följd av detta säljer oftare spelare till den internationella spelarmarknaden. Dessa klubbar kan, delvis p. g. a. förutsättningar som ger möjligheter, bygga sin organisation och verksamhet för att regelbundet kunna delta i UEFA:s klubb tävlingar, samtidigt som övriga föreningar är i en annan utvecklingsfas där det mer handlar om att etablera sig som allsvenska föreningar, för att längre fram kunna höja ambitionsnivån ytterligare.

Allsvenska klubbarnas kostnader

De allsvenska klubbarnas kostnader (inklusive- ränte- och andra kapitalkostnader samt exklusive extraordinära kostnader, bokslutsdispositioner och skatt) uppgick år 2009 till 1.200,7 mkr (2008: 1.066,5 mkr) vilket var en ökning med 12,5 %.

Kostnaderna ökade således mer än intäkterna, som ju ökade med 10 %, se vidare ovan.

Av kostnaderna svarade klubbarnas totala personalkostnader (exklusive övergångsersättningar) under 2009 för drygt hälften med 609,2 mkr (2008: 562,2 mkr). Detta innebär en ökning av personalkostnaderna med 8,4 % jämfört med år 2008. Före elitlicensens införande mellan åren 2000 och 2001 var denna ökning närmare 17 %. Personalkostnadernas ökningstakt har bromsats sedan elitlicensens införande och var under åren 2002 – 2005 mellan 1 % och 3 %, för att åter börja öka med 6 % år 2005, hela 13 % år 2006, 19 % år 2007, 12 % år 2008 (där hänsyn dock bör tas till att antalet klubbar ökar med 14,3 %), och nu år 2009 alltså 8,4 %. Ökningen åren 2006 och 2007 beror främst av det TV-avtal som tecknades år 2006 och som skapade ökade resurser för klubbarna, vilket helt naturligt i den verksamhet inom underhållningsbranschen som den allsvenska fotbollen kan sägas vara, prioriterades att användas till ökade personalkostnader.

Kostnadsjämförelse mellan 2009 och 2008, mkr

	<u>2009</u>	<u>Andel</u>	<u>2008</u>	<u>Andel</u>	<u>Förändring %</u>	<u>Förändring mkr</u>
Match- & träning	190,6	16 %	148,0	14 %	+ 29 %	+ 42,6
Personalkostnader	609,2	51 %	562,2	52 %	+ 8 %	+ 47,0
Administration och lokaler	89,6	7 %	79,1	7 %	+ 13 %	+ 10,5
Reklam & sponsring	99,8	8 %	80,9	8 %	+ 23 %	+ 18,9
UEFA-cup & kval Champ League	5,5	0 %	12,9	1 %	- 57 %	- 7,4
Gothia Cup	47,0	4 %	0,0	0 %		+ 47,0
Övriga arrangemang & övrigt	56,7	5 %	62,7	6 %	-12 %	-7,6
* Summa drift kostnader	1.098,4		945,8			+ 151,0
Spelarförvärv & -inhyrning	18,0	2 %	51,7	5 %	-65 %	-33,7
Avskrivningar spelarförvärv	63,9	5 %	53,3	5 %	+ 20 %	+ 10,6
Övriga avskrivningar	18,6	2 %	9,4	1 %	+ 98 %	+ 9,2
Finansiella kostnader & skatt	2,8	0 %	6,3	0 %	-55 %	-3,5
Extraord kostn, bokslutsdisp	-3,1	0 %	9,3	1 %		-12,4
Bokslutsdispositioner	-0,2	0 %	3,1	0 %		-3,3
Champions League	0,0		0,0			
* Totalt	1.198,4	100 %	1.078,9	100 %	+ 11 %	+ 117,9

Tabell 6

Av avsnittet ovan angående intäkter framgår att betydande spelarförsäljningar skedde år 2009, liksom under föregående år. Detta skapade såväl behov av att förvärva ersättare som möjligheter att finansiera detta. De ökade direkta kostnaderna för spelarförvärv har dock minskat med 33,7 mkr jämfört med föregående år.

De balanserade utgifterna för spelarförvärv uppgår per 31 december 2009 till 160,3 mkr, vilket är en ökning jämfört med 107,2 mkr per den 31 december 2008.

Då årets avskrivningar avseende balanserade utgifter för spelarförvärv uppgick till 63,9 mkr kan årets investeringar beräknas till 117,0 mkr, utöver de 18 mkr som kostnadsförs direkt. Se vidare sidan 17.

Hur stor del av de ökade personalkostnaderna som har sitt samband med spelarförvärv, i form av s.k. sign-on-fee till spelare är okänt. Det är dock rimligt att anta, att en viss del av personalkostnaderna kan härledas från sign-on-fees till spelare eller liknande uppgörelse. Hur detta förändrats i förhållande till föregående år går dock inte att säga.

Extraordinära kostnader och bokslutsdispositioner har under år 2009 minskat och är en negativ nettopost beroende på att reservationer från tidigare år har upplösts.

Spelarlönernas utveckling (exkl. sociala avgifter) de åtta senaste åren framgår av uppställningen nedan.

Spelarlönernas utveckling, 2002-2009, mkr

	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>
Spelarlöner	152,8	155,6	156,6	186,3	204,4	248,6	267,6	282,8
Drift exkl räntor o spel.förv	569,1	572,0	599,9	595,3	708,8	831,4	955,2	1.070,0
Ökning spelarlöner	3,9%	1,8%	0,6%	19,0%	9,7%	21,6%	7,6%	5,7%
Spelarlönernas andel av drift	26,9%	27,2%	26,1%	31,2%	28,8%	29,9%	28,0%	26,4%

Tabell 7

Spelarlöner är exklusive sociala avgifter.

Notera att i driftskostnaderna ingår ej räntekostnader, skatt, kostnader för spelarförvärv, avskrivningar spelarförvärv, kostnader för Gothia Cup samt extraordinära kostnader.

Notera också att det i spelarlönerna ingår s.k. sign-on-fees till spelare, vilka ibland utbetalas i samband med att spelare tecknar kontrakt.

Eftersom ingen svensk klubb deltagit i Champions League under dessa år har Champions Leaguespel inte påverkat kostnaderna för spelarlöner.

Observera att under år 2008 ökade antalet klubbar med 14,3 %, vilket rimligen bör innebära att antalet spelare ökade i samma storleksordning det året, och att beaktat detta den genomsnittligt kalkylerad allsvensk spelarens lön minskade under år 2008.

Under de senaste sju åren har kostnaderna för spelarlöner exkl sociala avgifter ökat med 85 %. Om man antar att antal spelare ökat med 14,3 % år 2008 blir dock ökningen för dessa sju år, utifrån jämförbart antal spelare, 62 %.

Spelarlönernas andel av driftskostnaderna har mellan år 2002 och år 2009 pendlat mellan 26,4 % (som lägst år 2009) och 31,2 % (som högst år 2005).

Det bör noteras att många klubbar verkar varit medvetna om riskerna för att driftsintäktsutvecklingen inte skulle bli lika god åren 2008 och 2009 som tidigare år, och därför inte tillåtit spelarlönerna att öka i samma takt som de närmast föregående åren.

Det är för övrigt rimligt att allmänt anta att en viss del av kostnaderna normalt är fasta och som inte påverkas så mycket av om intäkterna ökar, vilket innebär att ökade intäkterna påverkar utrymmet för spelarlöner, vilket i sin tur kan öka spelarlönernas andel av driftkostnaderna utan att det behöver vara något onaturligt och dramatiskt.

Den genomsnittligt beräknade spelarlönen

Den genomsnittliga beräknade spelarlönen uppgick till 61.372 kr/månad vid 12 månaders anställning och antaget 24 spelare i snitt per allsvensk spelartrupp (2008: 58.073 kr vid antaget 24 spelare).

Observera att s.k. sign-on fees till spelare ingår i denna kalkyl.

Personalkostnadernas andel av intäkterna

UEFA talar återkommande inför framtiden om att varje klubb borde ha som en tumregel att de totala personalkostnaderna inte ska överskrida 70 % av intäkterna exklusive intäkter från spelarförsäljningar, för att inte riske exponeringen ska bli för stor. Sammantaget för de allsvenska klubbarna utgjorde personalkostnaderna 61 % av intäkterna exklusive spelarförsäljningar. Spridningen var dock stor. Läget för de Allsvenska klubbarna var år 2009 enligt följande, där klubbarnas rangordnats utifrån ett finansiellt riskperspektiv där lägre andel innebär mindre finansiell risk. Vid val av finansiell risknivå enskilda år mätt på detta sätt påverkas givetvis detta beslut också av hur stort det egna kapitalet är i den enskilda klubben.

Alla inser dessutom att verksamhetsrisken i form av risk för sämre sportliga resultat, vilket på sikt genererar lägre framtida intäkter, är uppenbar ju lägre andelen av personalkostnaderna är i förhållande till intäkterna.

	<u>Personalkostnadernas andel av intäkterna exkl spelarförsäljningar</u>
BK Häcken	31 %
AIK	52 %
Malmö FF	52 %
Örebro	53 %
IFK Göteborg	56 %
IF Elfsborg	59 %
IF Brommapojkarna	67 %
Hammarby	69 %
Djurgården	70 %
Helsingborgs IF	71 %
Kalmar FF	72 %
GAIS	77 %
Gefle IF FF	78 %
Halmstads BK	88 %
Trelleborgs FF	88 %
Örgryte	90 %

Tabell 8

Av ovanstående framgår att i fem klubbar ligger personalkostnadernas andel av de totala intäkterna exklusive spelarförsäljningar mellan 77 % och 90 %, vilket alltså enligt UEFA:s synsätt är en hög risknivå.

Kostnader per klubb 2009 och 2008 inkl & exkl spelarförv, mkr.

	År 2009	År 2009	År 2008	År 2008
	Kostnader inkl	Kostnader exkl	Kostnader inkl	Kostnader exkl
	<u>Spelarförvärv</u>	<u>spelarförvärv</u>	<u>spelarförvärv</u>	<u>spelarförvärv</u>
Malmö FF	180,5	166,4	112,6	100,1
AIK	116,0	109,8	119,1	113,3
IFK Göteborg	102,1	92,8	79,0	73,2
BK Häcken	91,8	87,4	Superettan	Superettan
IF Elfsborg	89,1	79,2	83,2	77,2
Djurgården	87,5	84,1	108,9	93,6
Hammarby	87,3	80,7	96,5	89,9
Helsingborgs IF	81,2	78,1	104,1	80,2
Halmstads BK	56,3	53,0	57,8	55,1
Kalmar FF	53,3	50,8	47,3	45,8
IF Brommapojkarna	49,5	49,1	Superettan	Superettan
GAIS	47,8	39,3	40,3	36,1
Örgryte	46,0	42,8	Superettan	Superettan
Örebro	45,7	44,2	51,4	45,5
Gefle IF FF	32,9	31,6	29,7	29,1
Trelleborgs FF	31,4	27,2	28,4	26,3
GIF Sundsvall	Superettan	Superettan	51,3	40,1
IFK Norrköping FK	Superettan	Superettan	46,6	46,2
Ljungskile SK	Superettan	Superettan	22,7	22,2
* Allsvenskan totalt	1.198,4	1.116,5	1.078,9	973,9

Tabell 9

Det bör noteras att det finns kostnader uppgående till 10 mkr i Djurgårdens Elitfotboll AB:s moderbolag Djurgårdens IF FF som inte ingår i Djurgårdens redovisade kostnader.

Hammarby och Örgryte, som båda driver elitverksamheten i ett s.k. IdrottsAB, förlorade direkt utan kvalspel sina allsvenska platser inför säsongen 2010. Djurgården, som också driver elitverksamheten i ett s.k. IdrottsAB, lyckades behålla sin allsvenska plats efter kvalspel mot Assyriska FF.

Noteras bör också att Gefle IF FF, som från och med säsongen 2009 är en egen juridisk person som bara driver Gefle IF:s tidigare fotbollsverksamhet, är en etablerad allsvensk klubb, trots låga kostnader varje år.

Även Trelleborgs FF gör år 2010 sin fjärde allsvenska säsong i rad, trots förhållandevis låga kostnader varje år.

För åtta klubbar, d v s hälften av klubbarna, uppgick kostnaderna år 2009 till över 81 mkr. De övriga åtta klubbarnas kostnader var inom ett spann mellan 31,4 mkr och 56,3 mkr. Den tendens till skiktning av klubbarna utifrån kostnadsnivåer som man under senare år kunnat konstatera, på lång sikt utifrån deras olika intäktsmöjligheter, förefaller att bestå. Det går dock inte att dra några säkra slutsatser angående hur stora kostnader man bör ha råd med för att klara sig kvar i Allsvenskan. Hammarby är ett lysande exempel på detta, liksom i viss mån Djurgården, som var ytterst nära att förlora sin allsvenska plats.

De allsvenska klubbarnas spelartransfers och spelarvärden

De allsvenska klubbarnas spelarförsäljningar, exklusive uthyrningar av spelare, uppgick år 2009 till 185,0 mkr (2008: 180,3 mkr).

Av de allsvenska klubbarnas totala spelarförsäljningar svarade år 2009 Malmö FF för 49,3 mkr, Kalmar FF för 31,7 mkr och IFK Göteborg för 27,9 mkr.

Under år 2009 har antalet allsvenska klubbar som balanserar sina utgifter för spelarköp ökat till fjorton från att varit tolv år 2008.

De totala spelarköpen 2009 uppgick brutto till 133,4 mkr (2008: 99,1 mkr), varav 16,4 mkr (2008: 45,8 mkr) kostnadsförts direkt och 117,0 mkr (2008: 53,3 mkr) bokförts i balansräkningen.

De största spelarinvesteringarna hittar man i Malmö FF och IFK Göteborg. I Djurgården och GAIS har man under år 2009 omstrukturerat formerna för finansiering av spelarinvesteringarna, vilket fått bokföringsmässiga effekter att 30 mkr i investeringar ingår som en del av de ovan nämnda 117, 0 mkr.

Spelarförsäljningar och spelarförvärv 2001-2009, mkr

Observera endast försäljningar och förvärv, ej ut- och inhyrning.

	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>
Spelarförsäljningar	166,1	54,7	64,2	61,2	133,8	137,1	200,5	180,3	185,0
Varav till utländska klubbar	126,0	46,0	38,0	40,0	82,0	95,0	166,5	131,5	156,5
Spelarförv, dir kostn.förda	21,7	7,6	15,2	17,0	31,0	31,5	15,3	45,8	16,4
Spelarförv, balanserade	38,4	40,4	29,1	51,9	51,9	66,6	86,4	53,3	117,0
Varav förv. från utl. klubbar	18,0	24,0	15,0	41,0	55,0	76,0	55,2	70,4	77,6

Tabell 10

Trenden att de allsvenska klubbarna har utvecklats till att bli en nettoexportör av spelare håller således i sig.

Under år 2009 uppgick nettoexportvärdet till 78,9 mkr, vilket är en ökning med 17,8 mkr från föregående års nettoexportvärde 61,1 mkr.

Var och en inser vad utlandsberoende innebär för risker för Allsvenskan som helhet, då intäkterna ofta är hänförliga till enstaka stora försäljningar.

I synnerhet om reglerna för bestämning av ersättningarnas storlek skulle försämrats.

De allsvenska klubbarnas roll som underleverantör av spelare till andra ligor i Europa innebär å ena sidan att det kommer in intäkter till svensk fotboll via dessa försäljningar. Å andra sidan ställer detta också stora krav på klubbarna att ständigt kunna få fram nya spelare, för att dels kunna finansiera en verksamhet med driftsunderskott, dels kunna stärka klubbarna sportsligt så att svenska klubbar kan klara sig bättre i den internationella konkurrensen i UEFA Champions League och

UEFA Europa league, vilket borde vara ett långsiktigt mål för i alla fall en del av klubbarna.

Balanserat värde externa spelarförvärv 2001-2009, mkr

Det totala balanserade värdet i de allsvenska klubbarnas 2009 uppgick till 160,3 mkr. De klubbar som inte balanserar spelarvärden är IF Brommapojkarna och BK Häcken. I dessa klubbar torde det således finnas dolda värden, vilket det för all del även kan finnas i övriga klubbar.

	<u>2000</u>	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>
Bokfört spelarkapital	82,1	65,5	45,8	47,6	54,5	80,7	107,2	107,2	160,3
Antal fören. som bal. utg.	12	12	13	12	10	12	11	12	14

Tabell 11

Genomgående värderas, i de fall spelarvärden tas upp i balansräkningen, spelarna till anskaffningsvärde som skrivs av över spelarnas ursprungliga kontraktstid med den nya klubben, allt enligt den svenska elitlicensens redovisningsregler. De spelarvärden som aktiveras är genomgående externa spelarförvärv där den förvärvade spelarrättigheten bokförs som immateriell anläggningstillgång. Det är alltså inte fråga om att balansera kostnader för egna produkter. Observera för övrigt Årsredovisningslagens 4 Kapitel 6 §, som innebär att ideella föreningar ej kan skriva upp anläggningstillgångars värde. Såväl värderings- som avskrivningsprinciper, som är enligt Svenska Fotbollförbundets Anvisningar till Elitlicensens ekonomikriterier, följer för övrigt internationell praxis.

Klubbar som balanserar utgifter för spelarförvärv

	<u>Balanserat värde 2009, mkr</u>	<u>Balanserat värde 2008, mkr</u>
Malmö FF	32,6	24,5
IF Elfsborg	25,6	24,8
Djurgården	20,9	0,0
IFK Göteborg	20,5	13,3
GAIS	17,5	7,1
Hammarby	14,2	9,9
Halmstads BK	7,0	4,7
AIK	6,4	10,0
Kalmar FF	5,9	2,8
Helsingborgs IF	2,6	4,9
Örgryte	2,1	Superettan
Trelleborgs FF	2,0	1,7
Gefle IF FF	1,9	2,2
Örebro	1,1	1,3
* Totalt	160,3	107,2

Tabell 12

Allsvenska klubbarnas egna kapital och soliditet

De allsvenska klubbarna redovisade den sista december 2009 ett samlat eget kapital uppgående till 365,1 mkr (2008: 306,7 mkr)

Detta motsvarade en soliditet uppgående till 32 % (2008: 39 %).

	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>	<u>2006</u>	<u>2007</u>	<u>2008</u>	<u>2009</u>
Eget kapital, mkr	89,1	60,4	95,7	116,2	194,5	283,3	306,7	365,1
Soliditet	24 %	17 %	24 %	22 %	29 %	36 %	39 %	32 %
Antal klubbar med pos eller noll EK	11	11	14	13	14	14	16	16

Tabell 13

Det egna kapitalet är det högsta någonsin i Allsvenskan. Som följd av ökade investeringar i såväl immateriella anläggningstillgångar (balanserade utgifter för spelarförvärv) som materiella anläggningstillgångar (arenautveckling) har dock balansomslutningen ökat, vilket inneburit att soliditeten sjunkit jämfört med föregående år.

Av det egna kapitalet år 2009 stod Malmö FF för 111,2 mkr, Kalmar FF för 71,6 mkr, IF Elfsborg för 38,2 mkr, IFK Göteborg för 34,7 mkr och BK Häcken för 31,2 mkr.

Om man skulle justera det egna kapitalet och balansomslutningen för de balanserade spelarvärdena, för att få jämförbarhet med andra företag inom underhållnings- och tjänsteproducerande branscher, skulle soliditeten uppgå till 21 %.

	Eget kapital, mkr	Totalt kapital, mkr	Soliditet	Elitlicenskonsekvens
Malmö FF	+ 111,2	207,9	54 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
Kalmar FF	+ 71,6	302,5	24 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
IF Elfsborg	+ 38,2	117,9	32 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
IFK Göteborg	+ 34,7	79,1	44 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
BK Häcken 1)	+ 31,2	44,0	71 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
Halmstads BK	+ 20,6	55,7	37 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
Djurgården	+ 12,9	46,5	28 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
AIK	+ 11,6	59,3	20 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
Hammarby	+ 10,4	61,6	17 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
Gefle IF FF	+ 8,4	12,0	70 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
Örgryte	+ 4,9	23,2	21 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
Örebro 2)	+ 3,7	27,7	13 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
Helsingborgs IF	+ 2,9	44,2	7 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
GAIS	+ 2,0	31,7	6 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
IF Brommapojkarna 1)	+ 0,5	4,9	10 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
Trelleborgs FF	+ 0,3	10,6	3 %	Klarar eget kapitalkriteriet för licens 2011
* Totalt	+ 365,1	1.128,8	32 %	

1) Balanserar ej spelarvärden

2) Exklusive del av obeskattade reserver totalt 3,5 mkr

3) Eget kapital inkl erhållet villkorat kapitaltillskott, vilket skall återbetalas när det egna kapitalet så medger

Tabell 14

Elitlicensens regler i korthet

På Förbundsmötet i mars 1999 beslutades att införa en svensk elitlicens för spel i Allsvenskan och Superettan. Denna licens trädde i kraft från och med år 2002, och baserades första gången på boksluten år 2001, varvid licenser för säsongen 2003 behandlades, och beviljades.

Årsredovisningarna för 2009 ligger således till grund för licensbehandlingen inför säsongen 2011.

För att få elitlicens får man inte ha negativt eget kapital.

Om en klubb inte uppnår att ha noll eller positivt eget kapital skall i första hand en handlingsplan upprättas angående hur man under året skall uppnå minst noll i eget kapital. Första gången detta skedde var således avseende 2001 års bokslut hur man under år 2002 skulle uppnå minst noll i eget kapital.

Om handlingsplanen är uppenbart orealistisk avkrävs klubben att senast den 1/10 inlämna ett periodiserat bokslut per den 31/8. Om även detta visar negativt eget kapital sker degradering nästföljande år. Formellt beslut angående detta fattas av Representantskapsmötet i december. Något sådant aktuellt fall finns inte inför Representantskapsmötet i december 2010, jämför ovan sammanställningen över föreningarnas egna kapital i årsredovisningarna 2009.

Följer klubben en godkänd handlingsplan så att man uppnår minst noll i eget kapital vid närmast efterföljande årsbokslut så har klubben uppfyllt kriteriet för det egna kapitalets storlek vid licenssprövningen inför nästkommande säsong. Vid första tillfället avseende årsbokslutet år 2002, då positivt eller noll i eget kapital gav licens för säsongen 2004.

Om klubben inte klarar att följa handlingsplanen och vid nästkommande årsbokslut fortfarande har negativt eget kapital åläggs föreningen att upprätta ett periodiserat bokslut per den 31 augusti och inlämna denna senast den 1 oktober. Om detta periodiserade bokslut visar negativt eget kapital och särskilda skäl inte finns för undantag så sker degradering en division inför nästkommande säsong. Beslut om detta fattas av vid Representantskapsmötet i december. Något sådant aktuellt fall finns inte inför Representantskapsmötet i december 2010, jämför ovan sammanställningen över föreningarnas egna kapital i årsredovisningarna 2009.

Ett ytterligare krav för elitlicens är att det per den 31 augusti inte får finnas några förfallna skulder avseende skatter och allmänna avgifter, skulder till SvFF, SDF eller annan medlemsklubb som inte kan kvittas mot fordringar.

Om skulder av angivet slag är förfallna detta datum ska licens för nästkommande år inte beviljas.

Elitlicens erhålles för ett år i taget.

Se vidare Reglemente för Elitlicensen med Anvisningar till Elitlicensens ekonomikriterier på Svenska Fotbollförbundets hemsida www.svenskfotboll.se under dokumentbank och under ekonomi.

Allsvenska klubbarnas egna kapital och redovisade resultat 2009

	<u>Eget kapital, mkr</u>	<u>Resultat, mkr</u>
Malmö FF	+ 111,2	+ 5,1
Kalmar FF	+ 71,6	+ 25,4
IF Elfsborg	+ 38,2	+ 1,9
IFK Göteborg	+ 34,7	+ 12,9
BK Häcken	1) + 31,2	+5,0
Halmstads BK	+ 20,6	-9,9
Djurgården	+ 12,9	- 16,1
AIK	+ 11,6	- 6,3
Hammarby	+ 10,4	+ 0,5
Gefle IF FF	+ 8,4	+ 1,0
Örgryte	+ 4,9	-2,5
Örebro	2) + 3,7	+ 1,3
Helsingborgs IF	+ 2,9	-6,9
GAIS	+ 2,0	-6,3
IF Brommapojkarna	1) + 0,5	-5,7
Trelleborgs FF	+ 0,3	- 6,2
* Totalt	+ 365,1	-6,8

1) Balanserar ej spelarvärden

2) Exklusive del av obeskattade reserver totalt 3,5 mkr

3) Eget kapital inkl erhållet villkorat kapitaltillskott, vilket skall återbetalas när det egna kapitalet så medger

Tabell 15

Slutsatser av ovanstående kan bl. a. vara att ekonomierna i de Allsvenska klubbarna allmänt sett är fortsatt goda trots att det dåliga allmänna konjunkturläget.

Ingen klubb redovisar negativt eget kapital den 31 december 2009.

Åtta klubbar redovisade dock negativt resultat år 2009; Djurgården, Halmstads BK, Helsingborgs IF, GAIS, AIK, Trelleborg, IF Brommapojkarna och Örgryte.

Noteras bör att Trelleborgs FF under året har erhållit villkorat kapitaltillskott, vilket inte är beaktat i resultatet men i det egna kapitalet. Det är för övrigt inte första året som Trelleborgs FF fått kapitaltillskott. Det förefaller som att dessa kapitaltillskott är en del av föreningens finansiella strategi, vilket möjligen kan vara riskabelt.

Det bör även noteras att Helsingborgs IF tidigare år erhållit villkorat kapitaltillskott.

Noteras bör slutligen att även Djurgården under året har erhållit kapitaltillskott, vilket inte är beaktat i resultatet men i det egna kapitalet.

Av ovanstående inses också lätt att Djurgården inte kan fortsätta driva verksamheten på oförändrat sätt under år 2010, så tillvida inte nya kapitaltillskott kan förväntas. Av Djurgårdens totala resultat – 16,1 mkr var driftsresultatet – 16,3 mkr.

Även IF Brommapojkarna och GAIS förefaller kunna riskera att få negativt eget kapital under år 2010 om verksamheten drivs på samma sätt som år 2009, förutom förstås även Trelleborgs FF och Helsingborgs IF, jfr ovan.

Allsvenska klubbarnas konsolideringsgrad 2009.

Genom att ställa klubbarnas totala personalkostnader i förhållande till det egna kapitalet kan klubbarnas konsolideringsgrad beräknas. Denna visar hur sårbar en klubb är om intäkterna minskar och kostnaderna för den viktigaste tillgången, personalen, tvingas finansieras av det egna kapitalet. En hög konsolideringsgrad innebär en låg sårbarhet vid intäktsbortfall, och omvänt en låg konsolideringsgrad innebär en hög sårbarhet vid intäktsbortfall.

En tumregel, som t ex Riksidrottsförbundets specialförbund, bland annat Svenska Fotbollförbundet verkar efter, är att det egna kapitalet bör kunna täcka minst ett halvårs personalkostnader. Detta innebär i så fall att konsolideringsgraden borde vara omkring 50 %.

För en del klubbar kan det dock finnas dolda värden i balansräkningen i form av möjligheter att avyttra spelare till övergångssummor som överskrider de i balansräkningen upptagna värdena, vilket givetvis måste beaktas innan man drar några alltför snabba slutsatser. Dock innebär sådana försäljningar i normalfallet att klubbens sportsliga slagstyrka försvagas.

		<u>Konsolideringsgrad</u>
Kalmar FF		230 %
Malmö FF		159 %
BK Häcken	1)	107 %
IF Elfsborg		76 %
IFK Göteborg		70 %
Halmstads BK		63 %
Gefle IF FF		43 %
Djurgården		27 %
Hammarby		21 %
AIK		20 %
Örgryte		17 %
Örebro	2)	13 %
GAIS		7 %
Helsingborgs IF		6 %
IF Brommapojkarna	1)	2 %
Trelleborgs FF		2 %
* Totalt		

1) Balanserar ej spelarvärden

2) Exklusive del av obeskattade reserver totalt 3,5 mkr

Tabell 16

För sex klubbar var konsolideringsgraden således över 50 %.

De fyra klubbarna med lägst konsolideringsgrad var också enligt föregående avsnitt fyra klubbar som riskerar negativt eget kapital år 2010 om verksamheten bedrivs på samma sätt år 2010 som under år 2009.

Allsvenska klubbarnas balanslikviditet och likvida medel 2009.

Klubbarnas likviditet mätt dels som balanslikviditet (omsättningstillgångar/kortfristiga skulder), dels likvida medel inklusive kortfristiga placeringar var följande per 31 december 2009. Den för Allsvenskan totala balanslikviditeten uppgick till 1,2, och de samlade likvida medlen uppgick till 165,7 mkr. Som nyckeltal brukar man säga att balanslikviditeten bör vara minst kring 1,0. En god balanslikviditet anses vara mellan 1,20 och 1,50.

	<u>Balanslikviditet</u>	<u>Likvida medel, mkr</u>
Kalmar FF	5,6	35,6
BK Häcken	3,0	35,7
Gefle IF FF	2,9	5,5
Halmstads BK	2,0	11,2
Djurgården	1,4	9,5
IFK Göteborg	1,3	26,6
Örebro	1,3	7,6
Malmö FF	1,3	5,9
Helsingborgs IF	1,3	5,3
IF Elfsborg	1,3	2,1
AIK	0,9	14,1
IF Brommapojkarna	0,9	0,0
Trelleborgs FF	0,8	0,0
Hammarby	0,7	3,9
Örgryte	0,7	0,2
GAIS	0,3	2,5

Tabell17

Av ovanstående inses att GAIS bör ha haft en likviditetsmässigt besvärlig början av år 2010.

Samband mellan klubbarnas kostnader och tabellposition

Jämför kostnaderna per klubb tidigare i denna rapport, varvid här avses totala kostnader inklusive spelarförvärv.

	<u>Rangordning efter kostnader</u>	<u>Tabellposition</u>
Malmö FF	1	7
AIK	2	1
IFK Göteborg	3	2
BK Häcken	4	5
IF Elfsborg	5	3
Djurgården	6	14
Hammarby	7	16
Helsingborgs IF	8	8
Halmstads BK	9	13
Kalmar FF	10	4
IF Brommapojkarna	11	12
GAIS	12	11
Örgryte	13	15
Örebro	14	6
Gefle IF FF	15	10
Trelleborgs FF	16	9

Tabell 18

Slutsatsen av ovanstående är att det för detta år råder ett klart samband mellan rangordning utifrån årets kostnader och årets tabellposition endast för Helsingborgs IF. Även i fjol förelåg det ett klart samband mellan rangordning efter kostnader och tabellposition för Helsingborgs IF.

I övrigt är sambanden inte lika tydliga, men de fem klubbar som hade de högsta kostnaderna belade de sju högsta platserna i den allsvenska serien.

Djurgården och Hammarby lyckades inte alls att uppnå de tabellpositioner som man skulle kunna tänka sig utifrån nedlagda kostnader. Redan år 2008 var deras kostnader bland de åtta högsta utan att för den skull nå den övre tabellhalvan i serien. De båda klubbarna förefaller därför vara lågpresterande, och kan antas ha en del arbete med.

Även i Malmö FF och Halmstads BK är man säkert inte nöjda med den allsvenska säsongen 2009. I Malmö FF:s fall är delvis de höga kostnaderna en förutsättning för att nå de höga intäkter som klubben har, men man har onekligen två år i rad nu nått en tabellposition som är ganska långt under rangordningen utifrån kostnader.

Desto nöjdare är man säkert i Kalmar FF, som även detta år utmärker sig med en tabellposition som är väsentligt högre än kostnadsrankingens position, och i Örebro, Gefle IF FF samt i Trelleborgs FF.

En förklaring till att nedlagda kostnader inte alltid har ett samband med tabellpositionen kan dels vara det ideella arbetet från såväl ledare och andra funktionärer som kan vara betydande, dels det faktum att det faktiskt är ute på planen som spelet om poängerna avgörs, och där är det mycket som skall stämma för att vinna en match. Pengarna är inte allt, och det är ju just det som gör fotbollen så intressant.

Bolagiseringstrender

Under de senaste åren har utvecklingen gått mot en högre grad av bolagisering av delar av verksamheter, och i vissa fall hela verksamheten.

Syftet med bolagiseringarna kan vara olika. Det vanligast förekommande syftet torde vara att genom bolagisering i en eller annan form få ett riskkapital tillgängligt för att kunna utveckla verksamheten. Detta kan vanligen ske i form av riskkapitalbolag som fungerar som finansieringsbolag vid föreningarnas finansiering av spelarförvärv.

Andra bolagiseringsmodeller finns dock. IFK Göteborg har ett marknadsbolag, IFK Göteborg Promotion AB, som bedriver reklam- och marknadsaktiviteter knutna till föreningen, samt Helsingborgs IF har ett marknadsbolag HIF Service AB, som bedriver försäljning av reklam, souvenirer och andra marknadsaktiviteter kopplat till föreningen.

Ett sätt att bolagisera är att elitfotbollsverksamheten i sin helhet läggs i bolagsform, i ett s k IdrottsAB. I denna rapport är AIK Fotboll AB, Djurgårdens Elitfotboll AB, Hammarby Fotboll AB, Örgryte Fotboll AB och ÖSK Elitfotboll AB alla allsvenska klubbar som år 2009 bedrev elitfotbollsverksamheten i bolagsform. En sådan bolagisering borde dock också kunna leda till att nya intäkter kan skapas, genom t ex bättre tillvaratagande av klubbarnas varumärken kommersiellt, då detta lättare kan hanteras skattemässigt i bolagsform.

Därutöver finns exempel på andra typer av bolag som är kopplade till de allsvenska föreningarna. Detta kan t ex vara bolag som äger en arena, såsom IF Elfsborg som äger Borås Arena AB. Denna förteckning gör inte anspråk på att vara fullständig.

Gemensamt för föreningarna som placerade sig på den högre halvan i Allsvenskan år 2009 är att de oftare än föreningarna som placerade sig på den nedre halvan i serien hade etablerat någon form av samverkan med bolag.

Ettan AIK Fotboll AB (som är ett IdrottsAB), tvåan IFK Göteborg genom sitt ovan nämnda marknadsbolag IFK Göteborg Promotion AB, trean IF Elfsborg genom arenabolaget Borås Arena AB, fyran Kalmar FF genom dotterbolaget Kalmar Arena AB som genom sitt dotterbolag Kalmar FF Fastighets AB arbetar med uppförandet av en ny arena, sexan ÖSK Elitfotboll AB (som är ett IdrottsAB), sjuan Malmö FF genom MFF Event AB och intressebolaget Fotbollsstadion i Malmö Fastighets AB och åttan Helsingborgs IF genom sitt ovan nämnda marknadsbolag HIF Service AB.

Det verkar nu vara ett naturligt inslag i många föreningar att man söker efter former för samverkan mellan ideell förening och bolag. Det är dock ingen garanti för sportslig framgång. Som tidigare nämnts i samband med jämförelserna mellan klubbarnas kostnader och tabellposition är det på planen matcherna avgörande. Se på t.ex. Kalmar, som ju hittills inte haft någon bolagiserad verksamhet av omfattning. Och inte minst på Hammarby och Örgryte som båda bedriver verksamheten i IdrottsAB men inte klarat att förnya sitt allsvenska kontrakt inför år 2010, samt Djurgården som också bedriver sin verksamhet i IdrottsAB och var nära degradering.

Eventuella kommande förändrade förutsättningar inom skatteområdet för ideella föreningar kan dock antas komma att kunna driva på utvecklingen mot en högre grad av bolagisering av elitverksamheten.

Översiktlig internationell jämförelse år 2008

UEFA har sedan säsongen 2004/2005 ett licenssystem för att få delta i UEFA:s klubb tävlingar. Kriterierna i detta licenssystem omfattar, förutom finansiella kriterier, sportsliga kriterier (ungdomsverksamhet, medicinsk undersökningar av spelare m m), anläggningskriterier (matcharena och träningsförhållanden), personal & administrationskriterier (att vissa nyckelbefattningshavare finns och att dessa har viss angiven kompetens m m) samt juridiska (diverse juridiska bekräftelser och organisationsuppgifter om licenssökande). Licenskriterierna ställer omfattande kvalitetskrav på klubbarna, som om de uppfylls höjer kvalitén i deras verksamhet.

I samband med denna licensprövning samlar UEFA också in viss information från alla nationsförbund, bl.a. Svenska Fotbollförbundet, för att med detta som underlag få en överblick över ekonomin i Europas toppfotboll.

UEFA har avseende år 2008 gett ut en rapport, "The European Club Footballing Landscape", ur vilken man kan göra vissa jämförelser mellan Allsvenskan och andra Europeiska ligor som verkar under likartade förutsättningar. Rapporten bygger på uppgifter från 654 klubbar från 53 ligor.

Intäkter per klubb år 2008 inom de olika ligorna

Som intäkter definieras samtliga intäkter förutom intäkter från spelaromsättning. Dessa ser för de förstadivisioner som har intäkter mest närliggande Allsvenskans intäkter ut enligt följande.

	<u>Intäkter/klubb, MEuro</u>	<u>UEFA-Ranking 2008/09</u>	<u>Invånare, miljoner</u>
Danmark	17	13	5
Portugal	16	10	11
Österrike	14	15	8
Grekland	13	12	11
Belgien	13	14	10
Ukraina	12	11	46
Schweiz	11	16	8
Norge	9	17	5
Sverige	5	21	9
Polen	5	19	39
Rumänien	5	18	22
Kroatien	4	22	4
Tjeckien	4	20	10
Slovakien	3	24	5

Tabell 19

Man bör dock vid denna jämförelse notera att det i vissa ligor, t.ex. i Grekland är ett fåtal storklubbar som står för en stor del av intäkterna. Det är dessa klubbar som sen deltar i UEFA:s klubb tävlingar och där skapar positionen på UEFA-rankingen. I andra ligor är intäkterna mer jämnt fördelade mellan klubbarna.

En slutsats skulle annars kunna vara att de svenska klubbarna presterar ungefär vad man kan förvänta sig utifrån de resurser de har att förfoga över, och att de svenska klubbarna måste öka sina intäkter högst väsentligt för att nå en UEFA-ranking kring plats 15.

Intäkternas spridning inom ligorna

Intäkternas spridning inom ligorna kan mätas genom att ställa de totala intäkterna för de fyra klubbar som nådde de högsta placeringarna i serien i förhållande till de övriga klubbarnas totala intäkter.

Medianvärdet vid denna beräkning var 3,9 för alla förstadivisioner i UEFA-länderna. Allsvenskan hade det tredje lägsta värdet av alla ligor inom UEFA med 1,8, närmast före ligorna i Israel och Slovenien, som har det lägsta värdet.

Närmaste före Allsvenskan ligger ligorna i Finland, Island, Färöarna och Malta. Detta innebär att mätt på detta sätt är inkomstspridningen i Allsvenskan den tredje minsta av alla förstadivisioner inom UEFA.

För de ligorna som har genomsnittsinkomster per klubb som ligger närmast Allsvenskan, enligt föregående avsnitt, är intäkternas spridning enligt följande.

	<u>Intäkter top 4/övriga klubbar</u>	<u>UEFA-Ranking 2008/09</u>
Ukraina	Över 10,0	11
Grekland	5,6	12
Portugal	5,4	10
Kroatien	4,6	22
Rumänien	4,3	18
Österrike	4,0	15
Slovakien	3,9	24
Schweiz	3,9	16
Tjeckien	3,5	20
Belgien	3,3	14
Danmark	3,1	13
Polen	2,9	19
Norge	2,4	17
Sverige	1,8	21

Tabell 20

Fördelen med Allsvenskans position som den förstadivision som har en låg spridning av intäkterna mellan toppklubbar och övriga klubbar är att förutsättningarna därmed är goda att Allsvenskan kan vara en jämn och spännande serie.

Men kanske måste man då också ha en realistisk förväntan vid de svenska klubbarnas deltagande i UEFA:s klubbturneringar? I synnerhet som intäktsnivån per klubb är så förhållandevis låg, enligt föregående avsnitt.

För ligor med höga genomsnittliga intäkter per klubb behöver inte spridningen vara så stor för att klubbarnas skall kunna ha tillräckliga resurser för att kunna konkurrera internationellt. Exempel på detta är de tyska och franska förstadivisionerna, där spridningsfaktorn är 2,8, och England där förstadivisionens spridningsfaktor är 3,2.

Personalkostnaders andel av intäkter per klubb 2008 inom de olika ligorna

Som personalkostnader definieras samtliga personalkostnader. Intäkter definieras enligt ovanstående. För de förstadivisioner som har intäkter mest närliggande Allsvenskans intäkter ser dessa ut enligt följande.

	<u>Intäkter/klubb, MEuro</u>	<u>Pers.kostn/intäkter</u>	<u>UEFA-ranking 2008/09</u>
Danmark	17	35 %	13
Portugal	16	57 %	10
Österrike	14	63 %	15
Grekland	13	53 %	12
Belgien	13	51 %	14
Ukraina	12	116 %	11
Schweiz	11	59 %	16
Norge	9	59 %	17
Sverige	5	63 %	21
Polen	5	50 %	19
Rumänien	5	73 %	18
Kroatien	4	60 %	22
Tjeckien	4	53 %	20
Slovakien	3	22 %	24

Tabell 21

Även här påverkar klubbstrukturen inom ligorna jämförelsen, se resonemanget ovan.

I siffrorna för de ukrainska klubbarna ingår i personalkostnaderna övergångssummor till klubbar, då dessa inte särredovisats till UEFA.

En slutsats skulle annars kunna vara att de svenska klubbarna inte avviker något dramatiskt från de övriga. Det är helt naturligt om ligorna som har högre intäkter än Allsvenskan också har en högre andel personalkostnaderna, då det finns en viss del fasta kostnader som inte påverkas av ökad intäktsvolym, och de skapade marginalintäkter ofta därför kan disponeras för att höja kvaliteten kring det sportsliga för att nå bättre sportsliga resultat.

Allmänt inom denna bransch, som kan sägas vara en underhållningsbransch, är det är artisterna, de övriga människorna och organisationen av dessa som har avgörande betydelse för om framgång skall uppnås eller inte. Det är därför naturligt att de möjligheter som de ökade intäkterna skapar tas tillvara genom att anlita bättre artister.

UEFA talar återkommande inför framtiden om att varje klubb borde ha som en tumregel att de totala personalkostnaderna inte ska överskrida 70 % av intäkterna exklusive intäkter från spelarförsäljningar.